

Begin op tijd over toekomstige zorg

In de dementiezorg helpt **proactieve zorgplanning** om samen met mensen met **dementie** en hun naasten te verkennen wat voor hen belangrijk is, nu en in de toekomst. Dit is een doorlopend proces, waarbij voorkeuren kunnen veranderen en waarbij goede afstemming en communicatie essentieel zijn.

Denk bijvoorbeeld aan een bewoner die op verschillende momenten andere wensen uit: door goed te luisteren en zowel de persoon als de familie te betrekken, kun je een beeld krijgen van wat echt van waarde is.

Wil jij de zorg goed proactief plannen voor iemand met dementie? Neem onderstaande overwegingen daarin mee! Deze informatie komt uit uitgebreid onderzoek waaraan personen met dementie, naasten en zorgverleners hebben bijgedragen.

1. De persoon met dementie

- Ga altijd uit van **wilsbekwaamheid**, tenzij anders blijkt.
- Realiseer je dat de eisen aan wilsbekwaamheid **per beslissing verschillen** en dat **capaciteiten kunnen wisselen** in de tijd.

2. Betrekken van familie en vertegenwoordiging

- Betrek familie bij het proces, met nadruk op hun rol in het **aangeven van voorkeuren van de persoon**.
- Bereid familie voor op een **flexibel** proces dat niet rechtlijnig is maar met ruimte voor herhaling en zijstappen.
- Bespreek **wie vertegenwoordiger** is en welke rol hij of zij heeft.

3. Communicatie met de persoon met dementie

- Spreek altijd **rechtstreeks** tot de persoon.
- Betrek de persoon actief bij het gesprek, **ook bij ogenschijnlijk desinteresse** (bijv. wegkijken).
- Luister aandachtig en let ook op **subtiële signalen**. Ga zonodig dichterbij zitten.

4. Het gesprek voeren en verdiepen

- Breng **actuele zorgen** in kaart en bespreek deze eerst of plan dit later.
- Geef, indien gewenst, **informatie** over de ziekte.
- Verken **begrip, ervaringen, zorgen en waarden** in brede zin (lichamelijk, psychisch, sociaal, spiritueel).

5. Brede, persoonsgerichte benadering

- Neem ook **niet-medische aspecten** mee.
- Bespreek wat proactieve zorgplanning kan betekenen voor **persoon én familie**.
- Bied ruimte voor **zingevingsvragen** en verwijs zo nodig door.

6. Proces en organisatie van zorg

- Plan gesprekken **flexibel** bij veranderingen bij persoon en familie.
- Zorg voor goede afstemming en voorkom **ongecoördineerde inzet van meerdere zorgverleners**.

TIP: Bekijk ook de [factsheet met gesprekstips bij proactieve zorgplanning met dementie](#)

Definitie Proactieve zorgplanning

Proactieve zorgplanning is een proces van communicatie over voorkeuren voor toekomstige zorg en behandeling, waarden en doelen met de persoon met dementie, naasten, en het zorgteam, het liefst door voortgaande gesprekken en documentatie. Dit proces wordt voortgezet wanneer de persoon met dementie niet meer in staat is om zelf beslissingen te nemen.